

Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen 2020: monitor in het kort

M.J. Heins, M. Hooiveld, J.C. Korevaar

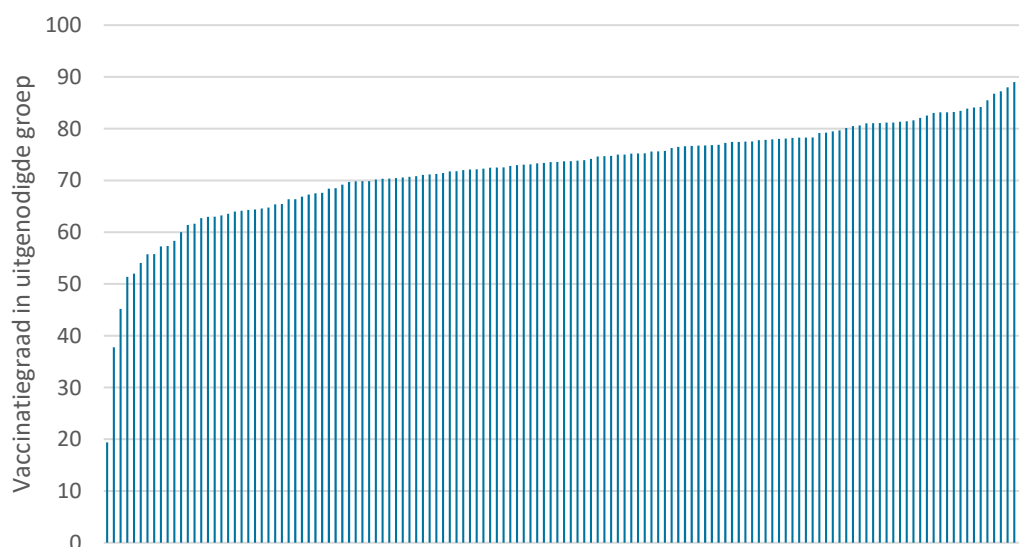
Vaccinatiegraad 73% in 2020

Tijdens de eerste campagne van het programma pneumokokkenvaccinaties voor volwassenen (NPPV) in 2020 werden mensen geboren in 1941 t/m 1947 uitgenodigd voor vaccinatie. Hiervan werd 73,0% gevaccineerd. Omdat dit het eerste jaar is van het NPPV is geen vergelijking met eerdere jaren te maken. In 2020 was er een wereldwijde pandemie van SARS-CoV-2, dat de ziekte COVID-19 kan veroorzaken.

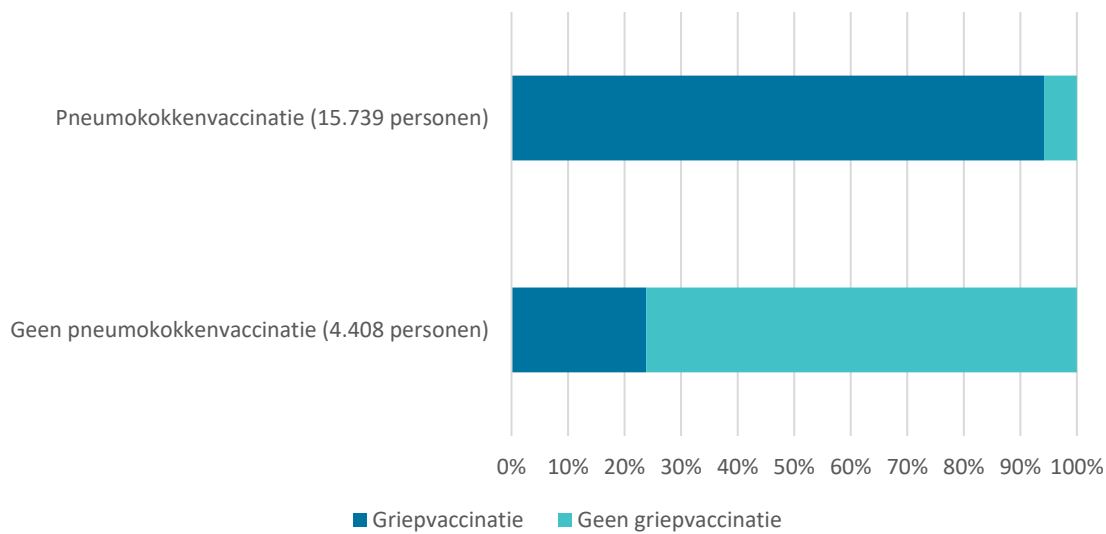
De vaccinatiegraad verschilde nauwelijks tussen de geboortejaren en lag in alle geboortejaren tussen de 72% en 74%. Wel was er een aanzienlijke variatie tussen huisartspraktijken. Bij de meeste praktijken lag de vaccinatiegraad tussen de 65% en 85%, maar er waren uitschieters naar 19% en 91% (Figuur 1). Praktijkvorm, de stedelijkheidsgraad van de praktijklocatie of de vaccinatiegraad voor bof, mazelen en rodehond (BMR, als proxy voor de zogeheten 'Bible belt') konden deze uitschieters niet verklaren. Wel moet opgemerkt worden dat de percentages op relatief kleine aantallen waren gebaseerd.

Alle mensen uit de doelgroep van het NPPV zijn ouder dan 60 jaar en komen op basis van hun leeftijd dus ook in aanmerking voor griepvaccinatie. Er is een sterke samenhang tussen pneumokokkenvaccinatie en griepvaccinatie. Mensen die een pneumokokkenvaccinatie ontvingen, haalden bijna altijd ook een griepvaccinatie (91%). Bij mensen die geen pneumokokkenvaccinatie ontvingen, haalde maar 24% een griepvaccinatie.

Figuur 1 Verdeling vaccinatiegraad pneumokokken binnen de doelgroep per praktijk, 2020

Figuur 2 Percentage met griepvaccinatie naar wel of geen pneumokokkenvaccinatie, 2020

Over de Monitor Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen

Pneumokokken zijn bacteriën die veel mensen bij zich kunnen dragen zonder ziekteverschijnselen te ervaren. Maar vooral kinderen, mensen met een minder goed werkend immuunsysteem en mensen ouder dan 60 jaar kunnen door de pneumokokken luchtweginfecties krijgen, zoals longontsteking, middenoorontsteking en ontstekingen aan de bijholten of voorhoofdsholten. Bij een klein deel van de patiënten verloopt de infectie ernstiger en ontstaat er een invasieve pneumokokkeninfectie. Bij ouderen neemt de kans op overlijden aan invasieve pneumokokkenziekte toe met de leeftijd.

In 2018 heeft de Gezondheidsraad geadviseerd om mensen van 60 jaar en ouder iedere vijf jaar een vaccinatie tegen pneumokokken aan te bieden tot en met de leeftijd van 75 jaar. In 2020 is daarom het Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen (NPPV) gestart. Uitnodiging en vaccinatie is, net als bij het Nationaal Programma Griepvaccinatie, ondergebracht bij de huisarts. Elk jaar wordt een ander geboortecohort uitgenodigd voor vaccinatie, op zo'n manier dat alle zestigplussers iedere vijf jaar een uitnodiging krijgen.

Meer weten

De monitor pneumokokkenvaccinatie 2020 is uitgevoerd door het Nivel in opdracht van het RIVM-Centrum voor Bevolkingsonderzoek. Er zijn geanonimiseerde gegevens gebruikt van huisartsenpraktijken die deelnemen aan Nivel Zorgregistraties eerste lijn.

Meer informatie is te vinden in het rapport:

[Monitor Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen 2020. Utrecht: Nivel, 2021](#)

U vindt deze publicatie en alle andere Nivel-publicaties op www.nivel.nl/publicaties.

Titelgegevens van deze publicatie

De gegevens uit deze publicatie mogen met de volgende bronvermelding worden gebruikt:

Heins MJ, Hooiveld M, Korevaar JC. Vaccinatiegraad Nationaal Programma Pneumokokkenvaccinatie Volwassenen 2020: monitor in het kort. Utrecht: Nivel, 2021.